

## KÉRDEZZ — FELELEK

**Varsányi Béla** budapesti olvasónk kérdezi: **Hogyan keletkezett a Dobsinai-jégbarlang és valóban jégből van-e?**

**Dr. Jakus László, az Aggteleki-Cseppkőbarlangok igazgatója** válaszol:

A Dobsinai-jégbarlangot magában rejtő kőzet mészkő. A barlang üregét a föld alatti karsztvizek, búvópatakok munkája mosta ki a földtörténeti harmadkor folyamán ugyanúgy, mint például az Aggteleki-cseppkőbarlangok üregeit is. Teljességgel helytelen tehát az az álláspont, hogy a Dobsinai-jégbarlang jégben képződött üreg és ott minden jégből van. De ugyanígy helytelen az a nézet is, hogy azért nevezik jégbarlangnak, mert benne olyan tiszták a cseppkővek, mintha jéghez hasonlítanának.

A valóság az, hogy az eredetileg a mészkősziklában víz által kimosott cseppkőbarlang üregeit nagymennyiségű jégfelhalmozódás töltötte ki. A barlang szája 1000 méteren felüli magasságban, északi fekvésű hegyoldalon nyílik s sziklatermének ürege a hegy gyomrába lefelé, vakon végződő zsákként nyúlik be. Így a téli, hidegebb és nehezebb fajsúlyú levegő könnyen beáramlik a barlang üregébe, ott a csepegő és beszivárgó vizeket jéggé fagyasztja. Nyáron, amikor a külszíni levegő hőmérséklete jóval melegebb, a jég nem tud a barlangban elolvadni, mert a melegebb és ezért könnyebb fajsúlyú, ritkább levegő a lefelé nyúló barlangüregbe nem tud behatolni, hogy onnan kiszoríthatná a hideg, nehezebb, téli levegőt. Így a Dobsinai-jégbarlang lényegében olyan természetes jégverem, amelyben a jégfelhalmozódás minden évben egy kicsivel szaporodik.

A jég réteges szerkezete és a jégben található virágporszemek kormeghatározó

értéke alapján tudjuk, hogy a Dobsinai-jégbarlangban már a pleisztocén dereka óta folyamatosan történik a jégfelhalmozódás. Jelenleg a barlang jókora üregében már csaknem minden helyet kitölt a jégtömeg s vastagsága némelyik helyen eléri a 30 métert is. Korábban nyáron megengedték, hogy a jégkitöltés felzárkózzon korcsolyázzanak.

Az utóbbi évek során a szlovákiai kutatók egy csoportja a jégbarlang alsó termében kutatómunkát végzett, s sikerült nekik a sziklatömbök alatt kibontani egy járatot, amely a jégbarlang korábban légmentesen eltömődött folytatásába vezetett. Ebben az újonnan megtalált barlangszakaszban már nem volt jég, sőt a levegő hőmérséklete is jóval fagyponthoz felelt meg. Ez a felfedezés azonban nemkívánt következményekkel járt. Az újonnan megismert mélyebb, melegebb barlangrészből meleg léghuzam tört be a jégbarlangba, ami által olvadás keletkezett. Természetesen azonnal ismét eltömtek az összekötő folyosót, de úgy látszik, ez már nem sikerült tökéletesen. A legújabb hírek szerint a jég most is lassan, fokozatosan pusztul. Ezért szüntették be a korcsolyázást is, hogy a sportolók által kisugárzott meleg se járuljon hozzá a jég további olvadásához. A dobsinai jégbarlanghoz hasonló jégbarlangok ugyanis ritkaságyszámba mennek és ezért sokkal nagyobb értéket jelentenek mind tudományos, mind idegenforgalmi látványosság szempontjából, mint a „közönséges” cseppkőbarlangok.

Világviszonylatban a legnagyobb ismert jégbarlang az Eisriesenwelt (42 km hosszú) Ausztriában. A jégképződmények felhalmozódása ebben a barlangóriásban is hasonló okokra vezethető vissza, mint a Dobsinai-jégbarlangban.

### CÍMKÉPÜNK: A váci Hajógyár kikötője.

„Vác, a Dunakanyar városa” című cikkünkhöz (Balogh József felvétele)

Főszerkesztő: Csűrös Zoltán. Felelős szerkesztő: Kocsis Ferenc. A szerkesztő bizottság tagjai: Ákos Károly, Fényes Imre, Futó József, Haraszty Árpád, Haraszti István, Harásnyai István, Jantsky Béla, Jánossy Andor, Kulín György, Maknai László, Malán Mihály, Mihálik Sándor, Németh Béla, Öveges József, Székely Sándor, Szlameniczky István, Tangl Harald, Tarján Rezső, Tasnádi Kubacska András, Vécsey Zoltán, Zách Alfréd. Kiadja: a Gondolat Könyv-, Lapkiadó és Terjesztő Vállalat, Budapest, VIII., Bródy Sándor utca 16. Felelős kiadó: a Gondolat Kiadó igazgatója. Szerkesztőség: Budapest, VII., Lenin körút 5. Telefon: 223-899. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a helyi, Budapesten a kerületi kizárólagos postahivataloknál és a kézbesítőknél. Előfizetési díj 1 hónapra 4,50 Ft. Külföldön terjesztik a „Kultúra” Könyv és Hírlap Kiadó-kezelési Vállalat (Budapest, VI., Népköztársaság útja 21.) és külföldi képviselői. Kéziratokat nem őrzünk meg.

59.9838. Egyetemi Nyomda mélynyomása, Budapest. Megjelent 175 000 példányban